

Existují nějaká povinná očkování?

V současnosti existují jen dvě povinná očkování při cestách do zahraničí. Prvním z nich je očkování proti žluté zimnici, které se provádí při cestě do oblasti střední Afriky a některých zemí Jižní Ameriky s pobytem v Amazonském pralese (tab. 17 na následující straně). Těmto lidem je třeba dát živou očkovací látku, která vyvolává v prvních dvou dnech běžné reakce jako po ostatních vakcínách – například bolest v rameni, únavu a podobně. Protože je to živá vakcína, vyvolá s odstupem přibližně pěti dnů druhou vlnu reakcí – bolesti svalů, kloubů a značnou únavu, podobně jako u chřipky. Očkování musí být provedeno minimálně deset dnů před vstupem do oblasti s výskytem žluté zimnice. Vakcína ochrání na deset let. Záznam o provedeném očkování musí být uveden v mezinárodním očkovacím průkazu. Do něj se kromě jména klienta, data narození a pohlaví zapisují ještě další údaje – jméno lékaře, který provedl očkování, výrobce vakcíny a šarže použité očkovací látky. V průkazu musí být i razítko s anglickým textem oficiálního centra, které smí provádět očkování proti žluté zimnici. Každý klient musí záznam o očkování proti žluté zimnici ještě v ordinaci podepsat.

Druhým povinným očkováním je očkování proti meningokokové meningitidě. Tetravalentní očkovací látkou musí být očkováni všichni poutníci směřující do Mekky. Toto očkování bylo zavedeno před několika lety z rozhodnutí Světové zdravotnické organizace, protože při shromažďování většího množství poutníků propukala nákaza invazivním meningokokovým onemocněním (například meningokokový zánět mozkových plen). Onemocněli nejen samotní poutníci, ale po návratu do rodné země i někteří členové rodiny či příbuzní. Mnoho poutníků nebo jejich rodinných příslušníků na onemocnění způsobené subtypem W-135 zemřelo ve Francii, Kanadě a Japonsku. Zmíněná polysacharidová očkovací látka s ochranou přibližně na tři roky není v České republice zatím registrována. Je však dostupná pro individuální dovoz a očkování pod názvem Menomune. Zápis do mezinárodního očkovacího průkazu se provádí stejně jako při očkování proti žluté zimnici, navíc se do průkazu lepí štítek z použité vakcíny.

Tab. 17. Přehled vakcín k očkování před cestami do zahraničí

Infekční nemoc	Vakcína	Podání	Ochrana
PRAVIDELNÉ OČKOVÁNÍ tetanus	Alteana	1 dávka i.m., přeočkování	10–15 let
dětská obrna	Imovax Polio	1 dávka i.m.	10 let
záškrt	Adsorbed Diphtheria Vaccine	1 dávka i.m.	10 let
záškrt a tetanus	Td-pur	1 dávka i.m.	10–15 let
POVINNÉ OČKOVÁNÍ žlutá zimnice	Stamaril Pasteur	1 dávka s.c. nebo i.m.	10 let
meningokoková meningitida A, C, Y, W-135	Menomune	1 dávka i.m.	3 roky
DOPORUČENÉ OČKOVÁNÍ žloutenka typu A	Havrix 1440, Avaxim, Vaqta	1. dávka i.m., 2. dávka za 6–18 měsíců i.m. podle typu vakcíny	20 let, snad celoživotně
žloutenka typu B	Engerix-B	3 dávky i.m., měsíc 0, 1, 6	celoživotně
žloutenka typu A + B	Twinrix Adult, Twinrix Paediatric	3 dávky i.m., měsíc 0, 1, 6	viz VHA a VHB
břišní tyfus	Typherix, Typhim Vi	1 dávka i.m.	3 roky
meningokoková meningitida typu A + C	Meningococcal polysaccharide A+C vaccine	1 dávka i.m.	3 roky (polysacharidová)
meningokoková meningitida typu C	Menjugate, NeisVac-C	1 dávka i.m.	10 let (konjugovaná)
vzteklina	Rabipur, Verorab	3 dávky i.m., den 0, 7, 28 4. dávka za 12 měsíců	1 rok 5 let
japonská encefalitida	J. E. Vax	3 dávky s.c., den 0, 7, 30	2 roky
cholera + ETEC	Dukoral	2 dávky p.o. s odstupem 1–6 týdnů	2 roky

Vysvětlivky:

i.m. – podání vakcíny do svalu

p.o. – podání vakcíny ústy

s.c. – podání vakcíny pod kůži

VHA – virová žloutenka (hepatitida) typu A

VHB – virová žloutenka (hepatitida) typu B

ETEC – enterotoxigenní *E. coli* (bakterie způsobující průjem)